

Beretning 2016

Agenda Center Albertslund

En forudsætning for bæredygtighed er, at materialerne bliver brugt igen og igen i stedet for at blive til affald og forurening. I 2016 tog Albertslund et kæmpe skridt frem mod bæredygtighed. Med det nye affaldssystem, hvor alle husstande skal sortere i syv fraktioner, blev en vigtig grundsten lagt for at gå fra "Køb-og-smid-væk-byen" til den bæredygtige "Kredsløbsby". Og ACA var med hele vejen. Fra debat om og valg af nye affaldsordninger, over etableringen af stativer, containere og beholdere udendørs, til oplysning om hvorfor og hvordan vi skal sortere, samt hvordan man kan indrette sig indendørs for at få plads til alle fraktioner. Det nye affaldssystem, og dermed Kredsløbsbyen, var årets altdominerende indsatsområde.

I 2016 havde vi konkrete samarbejder med 54 af byens boligområder. Tilsammen repræsenterer de 77 % af byens boliger!

Agenda Centeret - kort

Vi er byens miljøcenter. Vores mål er, at gøre Albertslund bæredygtig! Derfor hjælper vi boligområderne, både med at øge genbruget og med at spare på el, vand og varme.

Vi arbejder for flere defællesskaber, miljømærkede og økologiske produkter i hverdagslivet, for flere solceller og debiler, og for mere natur – uden gift! Vi udvikler nye ideer og afprøver nye projekter, informerer, laver ekskursioner, har et stort netværk og samarbejder med kommunen.

Agenda Centeret er ikke en del af kommunen. Vi er uafhængige – og derfor først og fremmest borgernes medspiller, når man selv vil gøre sin hverdag og Albertslund lidt mere bæredygtig.

I Agenda Centeret bor også Kulturøkologisk Forening. Det er en medlemsforening, der arbejder med Bydiversitet, Trampesti og cykelture ud i kulturhistorien, bjørneklo-bekæmpelse og solceller til Afrika.

På vej mod Det bæredygtige Albertslund i 2016

Agenda Centerets formål er, at gøre Albertslund bæredygtig. En bæredygtig by er for det første en by, der beror på Vedvarende Energi. For det andet er det en Kredsløbsby, og for det tredje er det en by, hvor Kulturen / livet der leves i byen er bæredygtig. Denne beretning er struktureret i fht. de tre grundvilkår for bæredygtighed. Endvidere er der et fjerde mere tværgående indsatsområde:

1. Den Vedvarende energiby
2. Kredsløbsbyen
3. Bæredygtig Kultur
4. Generelt

"I 2016 havde vi konkrete samarbejder med 54 af byens boligområder. Tilsammen repræsenterer de 77 % af byens boliger!"

Sidst i beretningen er der også afsnit om "Kulturøkologisk Forening", "Økonomi og medarbejdere", "Handleplan 2017" samt en oversigt over "Bestyrelse og ansatte".

1. Den Vedvarende energiby

Uden energi går alt i stå. Uden energi sker der absolut intet. I dag er vores primære energikilde fossile brændsler – olie, kul og gas. Men de slipper op. De kan kun bruges en gang. Samtidig skaber de forurening og klimaforandringer. Det er derfor, ACA arbejder for at nedsætte byens energiforbrug og skifte til vedvarende energi.

Vores mål er, at Albertslund bliver en Vedvarende energiby. At energiforbruget falder, at den vedvarende energi i byen udnyttes og at energiforsyningen udefra beror på vedvarende energikilder. Vi vil skabe engagement og bevidsthed om energiens betydning, drivhuseffektens alvor, nødvendigheden af en energimæssig omstilling og de heri liggende samfundsmæssige muligheder for at opretholde velfærdssamfundet.

Termografering. I begyndelsen af 2016 besøgte vi 42 boliger (først og fremmest parcelhuse) med vores varmefølsomme termografikamera. Termografi skal foretages, når der er størst forskel på ude og inde temperatur, for så kan man bedst se, hvor varmetabet er. Da det ikke var rigtigt koldt i slutningen af 2016, reklamerede vi ikke for tilbuddet, men lavede alligevel 1 besøg.

Vores besøg er ofte første skridt på vej til handling. Vi er hverken teknikere, ingeniører eller arkitekter, så vi kommer ikke med byggetekniske løsninger på, hvad husejeren bør gøre, vi hjælper blot med at identificere problemerne, og ansporer på den måde husejeren til selv at gå videre til en energikonsulent og/eller håndværker.

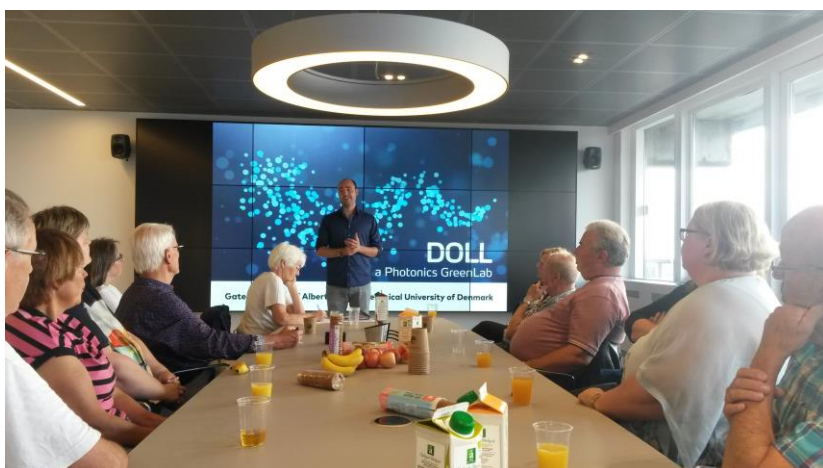
Indeklima. Vi har indkøbt tre radonmålere, som vi låner ud. Det er ikke verdens mest præcise målere,

men de kan give et fingerpeg om radonniveauerne. I vinterhalvåret er de stort set udlånt hele tiden, så det er et populært tilbud. Men desværre har det også givet os en sag på halsen, efter at nogen, for os ukendte, har klaget over det til konkurrencestyrelsen. Vi håber på en hurtig afklaring, så vi ikke skal trække rundt med den sag, men i stedet kan koncentrere os om at hjælpe borgerne med at konstatere om de har for meget radon, så de i givet fald kan få teknikere og håndværkere til at gøre noget ved det. Det er ikke konkurrenceforvridning. Det skaber arbejde og sunde boliger.

"Det er ikke konkurrenceforvridning. Det skaber arbejde og sunde boliger"

GATE 21 og DOLL. GATE 21 er et partnerskabshus hvor kommuner, virksomheder og universiteter udvikler og afprøver fremtidens grønne smarte løsninger. Det er f.eks. indenfor boligrenovering, transport og energiplanlægning. DOLL udspringer, som et konkret produkt, fra GATE 21. DOLL er et lysteknisk udviklingslaboratorium, hvor ikke mindst nye former for

På besøg hos DOLL

bedre og mere energieffektive udebelysningsanlæg afprøves på 13 kilometer vej i Hersted Industripark. Men DOLL arbejder også med så forskellige ting som monitorering af luftforurening, fuldmeldere i affaldsbeholdere og smartere udnyttelse af P-pladser i byerne. For at skabe kendskab til og forståelse for hvad GATE 21 og DOLL laver og betyder for byens fremtid, arrangerede vi offentlige møder begge steder – en formidling vi vil fortsætte fremover.

Røde forbrugere. Efter flere års pause udsendte varmeværket igen breve til de såkaldte Røde Forbrugere, der bruger mest varme og afkøler dårligst. Det er vigtigt at give en tilbagemelding til dem, der har de høje forbrug, og derfor også har det største potentiale for at nedsætte deres forbrug. Derfor anbefaler vi, at byen opdeles i tre områder, og at de Røde Forbrugere i områderne kontaktes hvert tredje år. De Røde Forbrugere fik tilbuddet om at kontakte os eller varmeværket, hvis de ville have hjælp til at nedsætte deres energiforbrug og forbedre deres afkøling. Vi fik over 50 henvendelser – varmeværket fik mange flere. Så ønsket om og behovet for hjælp er der.

"Klimamarchen "Gå-1-Træ". Klimamarchen afholdt vi for 10. gang den 29. maj. 65 gik med. For hver deltager sponsorerer ACA kr. 75 til indkøb og plantning af frugttræer i byen. Træerne blev plantet i efteråret i Kongsholmparken. Der kan de

Inge Christensen klipper snoren

vokse og opsamle CO₂, og på den måde være med til at begrænse klimaforandringerne – samtidig med, at de kommer til at levere lokal frugt til albertslunderne. Klimamarchen har i alle årene været arrangeret i samarbejde med Stadion og Sundhedsrådet. I 2016 var det leder af Naturskolen Inge Christensen, der holdt talen, klippede snoren og sendt deltagerne ud på vandreruterne.

Umiddelbart har vi ikke planer om at arrangere Klimamarchen igen. Alt har sin tid. Men skulle der opstå en situation, hvor det igen ville være oplagt med en Klimamarch (eller en anden form for march), så genoptager vi traditionen.

El-sparekampagne. Årets el-sparekampagne gennemførte vi i Hyldespjældet, hvor de har haft særlig fokus på elforbruget. 8 familier deltog. Vi aflæste målere, uddelte månedspræmier og kårede en samlet vinder efter kampagnens 3 måneder. Men vigtigst var, at få sat fokus på beboernes egne handlinger til at spare på strømmen, og få dem formidlet til naboerne.

Renoveringer. ACA har ingen direkte rolle i de store renoveringer i byen. Alligevel kommer vi i berøring med dem, når det f.eks. handler om energi, belysning, affaldshåndtering, vandforbrug og om borgerne. Således skulle vi have været med i et stort DTU-projekt om forbrug, målinger og adfærd i rækkehusene, men bevillingen slap desværre ikke igennem nåleøjet i EU.

Andre projekter. Traditionen tro har vi lavet en særlig indsats, bl.a. med artikler og opslag på nettet, om at forstå den årlige varmeregning. Det førte til flere henvendelser og en håndfuld hjemmebesøg. Vi har kvalificeret og lavet nye tekster til kommunens Grønne regnskab. Haft besøg af 4 grupper folkeskoleelever der skulle skrive opgaver om energi, klimaforandringer og biobrændsler. Vi har ryddet op i vores gemmer, og fundet kasser med ”gamle” lavenergi pærer. Dem forærede vi væk til forbipasserende, under overskriften ”Kom ind og få en sparepærer”. Og så glæder vi os over, at det er lykkedes, at få et meget stort solcelleanlæg op på tagene på DIK kollegiet.

Byens største solcelleanlæg sættes op på DIK-kollegiet

2. Kredsløbsbyen

I de seneste 50 år er antallet af mennesker på kloden fordoblet. Samtidig har vi udviklet en Køb-og-smid-væk-kultur, hvor vi forbruger mere. Vi lever også længere, og forbruger derfor i længere tid. Og så ønsker vi også, at verdens fattige skal have et anstændigt liv med et dertil knyttet større forbrug. Læg dertil at vi om 35 år vil være 2 milliarder flere mennesker på kloden. Det presser alt sammen klodens ressourcer. Det er derfor, ACA arbejder for at ressourcerne bliver genanvendt i stedet for at blive brugt en gang for så at ende som forurening.

Vores mål er, at Albertslund bliver en kredsløbsby, hvor både organiske og uorganiske materialer recirkuleres. At affaldssortering og genanvendelse bliver bedre. At vandkredsløbet sikres, så vi har en ren og rigelig grundvandsressource. At næringsstofferne i regn- og spildevandet recirkuleres, at vandforbruget falder til 90 liter/per/døgn og så vil vi skabe mere natur i byen.

Ny affaldsordning. For at hæve genbruget fra 20 til 50 % besluttede kommunalbestyrelsen, at alle i Albertslund skal sortere husholdningsaffaldet i 7 fraktioner. Det blev årets altoverskyggende opgave for os. Og vi ville ikke bare hjælpe med teknisk at gennemføre beslutningen, vi ville også skabe bevidsthed om, hvorfor det er nødvendigt, at vi udnytter ressourcerne i affaldet, i stedet for at lave dem til forurening. Vi ville ikke bare skabe en passiv tilslutning til, at nu skal vi sortere i 7 fraktioner, fordi kommunalbestyrelsen har besluttet det. Vi ville skabe forståelse for, hvorfor det giver mening at sortere og genbruge mere, og videre at skabe et ønske om, at få sorteret endnu bedre og mere - for 50 % er ikke nok på den lange bane.

”..... vi ville ikke bare hjælpe med teknisk at gennemføre beslutningen, vi ville også skabe bevidsthed om, hvorfor det er nødvendigt, at vi udnytter ressourcerne i affaldet, i stedet for at lave dem til forurening”

I årets løb har vi derfor stået over for flere tusinde albertslundere. Vi har tegnet og fortalt på

beboermøder, generalforsamlinger, foreningsmøder og bestyrelsesmøder. Vi har mødt med bestyrelser og driftsfolk. Vi har arrangeret offentlige stormøder, og været bisidder på boligområdernes møder med forvaltningen. Vi har åbnet snesevis af nye affaldsøer, stemt dørklokker, og klædt lokale aktører på. Vi har stået i A-centeret, og svaret på mange hundrede mails og opkald. Vi har informeret via AP, mail-netværk, Facebook og hjemmesider. Ja, vi har som nævnt været i direkte kontakt med flere tusinde albertslundere.

Fuld hus til informationsmøde i Miravænget

Samtidig har vi hjulpet kommunen med en lang række forskellige opgaver, som f.eks. registrering af adgangsforhold, vurdere affaldsstativernes stand, lave kapacitetsberegninger, projektere nye affaldsøer, kvalitetssikring og uddele sorteringskassetter og kommunale informationsskrivelser.

Gamle stativer klar til afhentning

Alt i alt oplevede vi, at forståelsen i byen for, at vi skal sortere mere, var meget stor. Byen var klar den 1.10., da de fleste tog hul på den nye affaldsordning, og igen den 1.12., da anden bølge kom med. Desværre viste det sig, at Vestforbrændingen og vognmanden ikke var helt så klar til at løfte opgaven med at indsamle det sorterede affald. Det har givet store problemer og skabt en helt berettiget utilfredshed blandt borgerne - og givet os hundredvis af ekstra telefonsamtaler og mails, der skulle besvares. Men heldigvis er problemerne ikke slået over i en utilfredshed med at skulle sortere mere.

Så bort set fra selve indsamlingsdelen er byen kommet godt i gang med den nye affaldsordning. Vi har været på "container-luskeri" i 35 boligområder med fælles løsninger, og konstateret, at i 25 af områderne, var der ingen fejl at se. I 9 områder blev mere end 75 % sorteret rigtigt. Og kun i et enkelt område var sorteringen dårligere end det. Så der er plads til forbedringer, men vi er kommet godt fra start. Samtidig er indsamlingen af affaldet også langsomt med sikkert, blevet mere og mere stabil. I ACA er vi derfor fortrøstningsfulde, og ser frem til, at de sidste boligområder og kommunen selv kommer med i 2017.

Enkelte har valgt fuldt-nedgravede beholdere – her Abildgården

Projektering af affaldsøer. Vi har hjulpet med at indrette de fleste af byens nye affaldsøer og i 10 af de områder, der har fået nedgravede beholdere, har vi hjulpet med hele projekteringen. Lige fra omfang og placering under hensyntagen til rør og ledninger i jorden, adgangsforhold og byg- og brandregler, over kontakt med vognmand, producenter og entreprenører, til udarbejdelse af tegninger og ansøgningsmateriale til myndighederne. Sagerne blev behandlet på de såkaldte "quick-desk" møder, hvor der sad repræsentanter fra de 3 berørte myndighedsområder. Vi sad med som støtte for boligområdernes bestyrelse, der fremlagde deres sag. Processen er foregået i tæt samarbejde med bestyrelser og arbejdsgrupper, og har været med til, at

boligområderne har fået ejerskab til deres affaldssystemer.

Skoler. Skolerne har også vist interesse for affaldssorteringen. Vi har derfor lavet et forløb til en dobbeltlektion for alle tre niveauer i folkeskolen. Det er prøvet af i flere klasser på Herstedøster skole, og vi har aftaler med den og Egelundskolen om at undervise samtlige klasser på skolerne, når de i 2017 også skal i gang med at sortere.

Men en ting er eleverne, noget andet de voksne. På Herstedlund skole holdt vi oplæg for hele køkken- og rengøringspersonalet, så de også er klædt på.

Ny affaldsØ indvies i Mølendalsparken den 1.10.

Samtidig har vi også opfordret boligområderne til at etablere et korps af frivillige ”affaldsambassadører”, der kan holde øje med øerne, opsamle erfaringer og være med til at diskutere løsninger. I hvert fald 4 boligområder har etableret sådanne korps.

Særlig fokus på madaffald og plast.

Madaffaldet kræver særlig opmærksomhed. Både for at beholderen ikke skal blive snasket, begynde at lugte og udvikle maddiker og fluer, og for at sikre en god proces i biogasanlægget. Vi har derfor igen og igen og igen slået på, at man skal dryppe madaffaldet af, komme det i en grøn biopose, slå en god knude på, og komme posen forsigtigt i affaldsbeholderen udendørs.

Knude på!!

Heldigvis har vi ikke haft store lugtgener endnu – bortset fra i VA 4 Række, hvor renovatøren ikke tømte til tiden og spildte væske ud over hele P-pladsen. Men lugtproblemerne kan komme, når det bliver varmere i vejret, så det er godt, at vi alle har den kolde tid til at øve os i at gøre det rigtigt.

For at øge renheden af madfraktionen, men også for at få endnu mere madaffald ud af restfraktionen, hjalp vi med en madaffaldskampagne i Hyldebjerg. Der blev delt sedler rundt, bundet laminerede sedler til beholderlågene, skrevet på hjemmeside, Facebook og i beboerbladet, og omkring en enkelt affaldsø, hvor der fortsat var plastposer i madaffaldet, blev plasten fisket op, der blev taget billeder og husstandsomdelt en seddel i oplandet til affaldsøen. Vi kan ikke sige at alle problemer dermed blev løst, det kræver en vedvarende indsats, men vi gør os hele tiden erfaringer, som vi nu også tilbyder andre boligområder.

Det har overrasket rigtig mange, hvis ikke alle, hvor meget plastaffald en husstand producerer. Det har givet særlige udfordringer både inde og ude, og det har givet anledning til justeringer af indsamlingen. Vi har bl.a. introduceret en såkaldt Minimizer, som man kan komprimere sit plastaffald i, inde i køkkenet.

”Vi har derfor igen og igen og igen slået på, at man skal dryppe madaffaldet af, komme det i en grøn biopose, slå en god knude på, og komme posen forsigtigt i affaldsbeholderen udendørs.”

Indendørs sortering. ”Affald opstår flere gange om dagen og især omkring køkkenvasken. Affaldet skal være let at komme af med. Derfor anbefaler vi, at bruge rummet under vasken til affaldssortering. Først og fremmest til madaffald, plast og restaffald (der ofte er vådt), men også gerne til glas og metal. Find et andet sted til de rengøringsmidler der ikke bruges hver dag.

Ryk affaldsstativet på køkkenlågen lidt op og ud til siden. Så bliver der plads til et affaldsstativ mere. Og nedenunder, i bunden af køkkenskabet, bliver der samtidig plads til biospanden og evt. en boks til glas og metal”. Sådan lyder den komprimerede udgave, af vores anbefaling til sorteringen indendørs. Og det er vigtigt, at sorteringen fungerer indendørs, for ellers kommer den heller aldrig til at fungere udendørs.

I årets løb har vi indrettet omkring 30 køkkener til affaldssortering. Dertil kommer 20 fra tidligere. Formålet var, at få nogle indretningseksempler i forskellige boligområder, der kunne formidles til og inspirere naboerne i boligområdet. Vi har også lavet indendørs indretning i beboerhuse, og udlånt vores 4 demo-køkkenskabe til

boligområderne, hvor de har været flittigt brugt til udstillinger, høstfester, møder og generalforsamlinger. I juli måned var skabene udstillet i Drivhuset, og to gange i september stillede vi os op med dem i A-centeret for at fortælle om indendørs sortering.

Den 9. juni afholdt vi et temamøde om indendørssortering i kommunalbestyrelsessalen med 65 deltagere.

Næppe noget andet sted i Danmark, har man arbejdet så systematisk med indendørs indretning i praksis sammen med beboerne. Derfor har der også været interesse for vores erfaringer. Vi har holdt oplæg om det for kommunerne i Vestforbrændingen, og vi har fået henvendelser fra Vejle, Svendborg og flere gange fra København.

”Næppe noget andet sted i Danmark, har man arbejdet så systematisk med indendørs indretning i praksis sammen med beboerne. Derfor har der også været stor interesse for vores erfaringer”

Frem mod den 1.10, oplevede vi stigende interesse for indendørs sortering. Efter den 1.10. skiftede interessen brat til, hvordan man sorterer rigtigt.

Så rent skal det være – hold det over hovedet uden det drypper.

Hotline til bedre affaldssortering. Selvom kommunen udgav en god sorteringsvejledning, opstår der ufattelig mange situationer, hvor man kommer i tvivl om, hvad der skal hvorhen, når man først begynder at sortere. Derfor lavede vi en Hotline, så man altid kan ringe til os og få svar på sine sorteringsspørgsmål. Den opreklamerede vi bl.a. med annoncer i AP og ved at få lavet køleskabsmagneter med nummeret på. Dem har vi delt ud til møder, "Åben ø", når vi stemte dørklokker og på stationen den 1. oktober, da det hele startede.

"Alle skal med". For at sikre at vi ikke kun når dem, der læser AP og informationsmaterialerne, entrerede vi, i samarbejde med kommunen, Marianne Kruse Kristensen til projekt "Alle skal med". Marianne har hjulpet os med at indrette køkkener, hun har stemt dørklokker i Topperne og i Etagehusene, har været med til at åbne øer, har været på besøg hos de tyrkiske bydelsmødrene, sygruppen, marokkanske kvinder, i den tyrkiske og den pakistanske moske, til markedsdag i Nord, og foretaget nogle hundrede interviews i boligområderne, som "en finger i jorden" for at fornemme, om beboerne havde hørt om den nye affaldsordning, vidste hvad der skulle ske og var klar til at sortere. Som en del af "Alle skal med" fik vi oversat sorteringsvejledningen til engelsk og tyrkisk. Vi planlægger også at benytte os af Marianne i 2017 om end på et lavere niveau.

Marianne Kruse Kristensen

Projekt "Nedgravede beholdere i parcelhusområder". Med midler fra Miljøstyrelsen, fik vi etableret nedgravede affaldsbeholdere i Snebærhaven, Rødager og til pap i Herstedøster. Vores brugerundersøgelser viser alle tre steder meget positive tilbagemeldinger. Fælles affaldsøer kan altså også være en god løsning i parcelhusområder. Skår i glæden har dog været, at Vestforbrændingen og vognmanden alt for ofte har kikset med tømningen af beholderne. Vi håbede, at det var fordi de tre pilotprojekter startede før den 1.10., og at det ville rette sig, når hele byen overgik til den nye affaldsordning, men det var desværre ikke tilfældet.

Projekterne har været en stor inspiration og hjælp til andre (ejer)boligområder, der kunne se mulighederne i at etablere fællessystemer.

Kæmpe opgave. Indførelsen af det nye affaldssystem har været en kæmpe opgave, der har krævet ugentlige møder og daglig telefonisk kontakt med "Affald & Genbrug" i kommunen.

"Indførelsen af det nye affaldssystem har været en kæmpe opgave"

Vi har selvsagt informeret og informeret og informeret gennem AP, Facebook, hjemmesiden, nyhedsbreve og med mails til vores (voksne) Miljø- og Affaldsnetværk. Vi lavede udstillinger ude og inde på ACA, opsatte plakater, og samlede en kasse - "Tvivlens kasse" - med ting, folk har spurgt om, hvordan det skal sorteres. Kassen har vi brugt på møder i boligområderne. Vi har

delt sedler ud til mange af dem, der kom med den 1.12., om svar på de spørgsmål til sorteringen vi havde fået fra dem, der startede den 1.10. Vi har afholdt sorteringskursus for Galgebakkens genbrugsgruppe, sat smiley på de beholdere, hvor sorteringen var god, lavet en lille videofilm om bioposerne til Facebook, hvor vi også lavede en side for folk, der

Hvad skal hvor hen – få svaret i Tvivlens kasse!

udbyder / efterlyser brugte stativer. Vi har hjulpet med en vejledning til ombygning af stativer, og været til møde med DOLL om montering af fuldmeldere i affaldsbeholdere i udvalgte boligområder. Så forsøgte vi at arrangere et informationsmøde for Ejendomsfunktionærer, men det blev aflyst, da Vestforbrændingen og kommunen meldte fra.

Vi har snakket med ældrerådet og hjemmeplejen. Og vi er fortsat inde over DIK-kollegiet, der har helt særlige udfordringer, fordi mange af deres beboere er udlændinge, der kun bor på kollegiet i 4-6 måneder.

Vi har arbejdet med, hvordan boligområderne får nye bio-posere, og hvordan nye beboere får den grønne biospand. Og selvom man nu kan komme af med alt sit madaffald til bioforgasning og kompostering, er der faktisk også nogen, der er blevet inspireret til at kompostere mere selv. Dem har vi skaffet brugte kompostbeholdere.

Drivhuset. Drivhuset på kommunens genbrugsstation er et byttehus, hvor man kan aflevere det, man ikke skal bruge mere, men som andre kan have glæde af, og hvor man selv kan finde det, man lige står og mangler – og lidt til! I forsommeren lavede vi en stor brugerundersøgelse

"Det er ACA, der organiserer de nuværende ca. 20 frivillige, laver passerplaner, indkalder til fællesmøder, arrangerer workshops, formidler, opreklamerer og opdaterer Drivhusets facebookside"

for kommunen, hvor vi spurgte over 400 borgere om genbrugsstationen og Drivhuset. Den viste stor tilfredshed med begge dele, men også et ønske om, længere åbningstid i Drivhuset. Derfor er arbejdet nu omorganiseret, så åbningstiden i hverdage følger åbningen på genbrugsstationen. I weekenden, hvor det er frivillige, der bemander Drivhuset, lukkes der stadig kl. 15 om lørdagen og kl. 13 om søndagen,

men vi har igangsat en kampagne for at få flere frivillige, så åbningstiden også kan udvides i weekenderne.

Det er ACA, der organiserer de nuværende ca. 20 frivillige, laver passerplaner, indkalder til fællesmøder, arrangerer workshops, formidler, opreklamerer og opdaterer Drivhusets facebookside.

Frivillige klar i Drivhuset

Byttemarked på Birkelundgård. Søndag den 6. november var Birkelundgård for 4. gang rammen, om det vi nu godt tør kalde en ny Albertslundtradition: Det årlige Byttemarked. 500 borgere besøgte markedet. Det er færre end de foregående år, og kan skyldes vejr og meget andet, men stemningen fejlede ikke noget og der blev byttet på livet løs, til blide guitartoner og med muligheden for at stille sult og tørst. Byttemarkedet laver vi sammen med de frivillige i Drivhuset, Røde Kors Butikken og Kulturhuset Birkelundgård.

Andre projekter. For kommunen udarbejdede vi et koncept til, hvordan genbruget kan øges og sættes i system ved renoveringer med genhusning. Vi har haft besøg af en gruppe affaldsfolk fra boligselskabet FSB, samt driftchefen i Amager Ressourcecenter, der var interesseret i hvordan Drivhuset fungerer. Vi uddelte lommeskebægere til spisestederne, søgte midler til et nyt affaldsprojekt i Miljøstyrelsens kommunepulje (som vi desværre ikke fik), og så var vi for første gang med på Børnefestugen, hvor vi stillede op med affaldssorteringskonkurrencer (selvfølgelig!).

Vand - på vej mod 95 og 90 liter. I ACA går vi efter et vandforbrug i Albertslund på 95 liter pr. person i døgnet i 2020, og kun 90 liter i 2025. Kommunens Grønne regnskab viste i 2015 et forbrug på 96,3 liter. Så der er en bid vej endnu, og de lavest hængende frugter er for længst plukket. Men vi ser også muligheder. F.eks. afsluttede vi vandsparekonkurrencen i Hyldebjerg, hvor det gennemsnitlige forbrug kom ned på 57 liter.

Hvert år underviser vi om vandbesparelser og -kredsløb på skolerne og laver ekskursioner. I

”.. som indledning til Egelundskolens vandtema, fik vi lov til at holde oplæg for hele udskolingen og ikke mindst i plenum for alle 500 på skolen”

2016 underviste vi i 7 klasser, og som indledning til Egelundskolens vandtema, fik vi lov til at holde oplæg for hele udskolingen og ikke mindst i plenum for alle 500 på skolen. Vi havde 3 cykelture til de Våde Enge, en enkelt vand-trampetur og to offentlige cykelture med 50

Hele Egelundskolen klar til at høre om vand og kredsløb

På tur ud i "Søhøjlandet"

deltagere til "Vestegenens nye Søhøjland" - Albertslund, Høje-Taastrup, Ishøj og Vallensbæk - med alle de nye regnvandsbassiner. På en tur for medarbejderne i ACA besøgte vi HOFORs højdebeholder i Tinghøj, hvor igennem halvdelen af københavnernes vand løber.

Desværre kan HOFOR stadig ikke kontakte Røde Vandforbrugere, på sammen måde som Varmeværket kan, fordi HOFOR ikke har

adgang til antallet af personer i den enkelte husstand, og altså ikke kan opgøre vandforbruget pr. person. Derfor kan vi ikke komme i direkte kontakt med storforbrugerne ad den vej, men kan "kun" oplyse generelt om, hvordan årsafregningen skal forstås, og opfordre folk, der har problemer med den, til at henvende sig. Det er der så heldigvis alligevel, en del der gør, og det førte i 2016 bl.a. til 5 hjemmebesøg, og en henvendelse fra en borger, der var uforstående overfor en ekstra regning på kr. 20.000 – hvilket vi selvfølgelig hjalp hende med.

I foråret 2016 var der igen valg af forbrugerrepræsentanter til HOFORs vandbestyrelse. Set fra Albertslund og ACA gik valget rigtig godt. Povl Markussen fra ACA blev genvalgt til bestyrelsen og Arne Lie fra Naturgruppen blev 2. suppleant 31 % af alle afgivne stemmer i de 8 HOFOR kommuner kom fra Albertslund. Det vidner om interessen for vand i byen. For det daglige arbejde, har det stor betydning for os, at have direkte adgang ind i HOFOR. Det har også ført til etableringen af et NGO-forum i HOFOR, hvor græsrodderne en gang om året inviteres til et seminar for at skabe dialog og forståelse mellem systemet og de engagerede hverdagsmagere rundt om i kommunerne.

"31 % af alle afgivne stemmer i de 8 HOFOR kommuner kom fra Albertslund. Det vidner om interessen for vand i byen"

Vi har haft BO-VEST's grønne regnskab til kommentering, og må bare konstatere, at der fortsat ikke helt er overensstemmelse mellem deres forbrugstal og kommunens. Hvordan forskellen opstår, ved vi ikke, men uheldigt er det.

ACA deltager i kommunens grundvandsbeskyttelses råd. Og for vandforsyningen i Ishøj, har vi stået for en vandsparebod til åbent hus på Thorsbro vandværk, og ikke mindst har vi stemt dørklokker i hele Vejleåparken, snakket vandbesparelser med beboerne og udleveret 500 spareperlatorer.

".. for vandforsyningen i Ishøj, har vi stået for en vandsparebod til åbent hus på Thorsbro vandværk, og ikke mindst har vi stemt dørklokker i hele Vejleåparken, snakket vandbesparelser med beboerne og udleveret 500 spareperlatorer"

I Herstedøster vandværk, diskuterede bestyrelsen afkalkningen af vandet. De bad os om at hjælpe med at lave et spørgeskema og en brugerundersøgelse i landsbyen for at finde ud af, hvad folk ville sige til det. Vi lavede forarbejdet, men undersøgelsen blev ikke ført ud i livet, da bestyrelsen kom i tvivl, og nu først skal finde deres ståsted.

Regn- og Spildevand. Endelig blev De Våde Enge i Kongsholmparken etableret og indviet. Dermed fik vi et nyt klimasikringsanlæg for Albertslund Syd, og samtidig en rigere natur og et flot rekreativt område. Nu er den længe ventede renovering af Kanalen så påbegyndt. I ACA følger vi processen, og har formidlet den via medier og arrangementer i området. Samtidig har vi arbejdet videre med at få algerne / tangen i Kanalen til biogasanlæg. Umiddelbart kan Spildevandscenter Avedøre ikke modtage den, fordi de kun modtager flydende materialer. Solrød Biogasanlæg, der i forvejen modtager tang fra Køge bugt, er derfor næste mulighed.

”Endelig blev De Våde Enge i Kongsholmparken etableret og indviet. Dermed fik vi et nyt klimasikringsanlæg for Albertslund Syd og samtidig en rigere natur og et flot rekreativt område”

Indvielse af De Våde Enge i Kongsholmparken i oktober

Overfor VA rejste vi en sag om brugen af sprøjtegifte i deres boligområder. Konkret oplevede vi det i VA Kanalen, hvor der blev brugt Roundup – endda lige ud til selve Kanalen. Boligselskabets politik er klart imod sprøjtegift, men de kan ikke diktere de enkelte boligafdelinger, hvad de skal og ikke skal. Men diskutere med dem, det kan de.

For også at sætte fokus på uønskede kemikalier i spildevandet, lavede vi en udstilling om skyllemidler. Det var i form af en uro bestående af døde (tøj)fisk, vi hængte op på fællesvaskeriet i AB Etagehusene. Udstillingen blev senere flyttet til vaskeriet i Blokland.

Fra Paris's vandforsyning havde vi besøg af en delegation på ti personer, der var interesseret i at høre om vores arbejde og erfaringer med urinsortering og genanvendelse af næringsstofferne i urinen.

Siden 1999 har der jo været installeret 10 urinsorterende toiletter i Hyldebjerg. I Paris er problemet, at de efterhånden mangler plads og kapacitet til at håndtere spildevandet, og derfor kigger de efter muligheder for, at trække næringsstofferne ud, så de ikke skal håndtere dem på rensningsanlæggene. Urinsortering og udnyttelse af næringsstofferne i urinen rejst vi over for direktøren i Biofos. Og så udskiftede vi vores gamle urinsorterende toilet i ACA, med en nyere model, vi gerne vil afprøve, fordi det har en anden type vandlås, vi tror, er mere driftssikker end det gamle toilets.

I årets løb har vi fået henvendelser, som vi har undersøgt og hjulpet folk videre med. Det har været lige fra grønne tage, over vand på flaske og brug af regnvand fra asbesttage, til bekymring om fældning af træer ved de Våde Enge og svanereder i regnvandsbassinerne.

På et år tisser en person næringsstoffer nok til at dyrke 250 kilo korn

10 % mere natur. Da kommunalbestyrelsen besluttede den nye Vision for byen, besluttede den samtidig sloganet ”120 % Albertslund” – dvs. 10 % mere by og 10 % mere natur end i dag. Med de planer der ligger for bl.a. centrum, fængselsgrunden, Roskildevej og Hyldagergrunden, skal byen nok blive udbygget, gjort tættere og højere, så vi er ikke bekymrede for de 10 % mere by. Men mere by gør det endnu vanskeligere at nå den anden del - 10 % mere natur. Derfor har vi valgt at fokusere på den del. Også fordi en by med meget natur er en bedre by for indbyggerne, en behageligere by og en mere spændende by - og så stiger huspriserne!

10 % mere natur kræver, at vi både arbejder med kvantitet (med at få flere m2 natur) og med kvalitet (med større biodiversitet). Vi har nedsat en arbejdsgruppe sammen med Naturgruppen, som inviterede til offentligt møde i kommunalbestyrelsessalen den 13.4. hvor vores ideer blev præsenteret. Med udgangspunkt i de 21 fremmødte, fik vi startet et

mailnetværk. Planen er at lave et ”Biotopia” i Birkelundparken. Det skal være et demonstrationssted, hvor man kan blive inspireret til også at skabe mere natur og biodiversitet hjemme i sin egen have eller boligområde. Samtidig vil vi overføre de enkelte elementer, til steder rundt om i byen.

Brændemuren anlægges i Egelundparken

I Egelundparken lavede vi således en brændemur i efteråret. Den består af træstammer med jord imellem. Til foråret kommer der urter på toppen. Den har en tør, varm solside, og en kølig, fugtig skyggeside. Sammen med træet og de mange hulrum, giver det perfekte vilkår for mere liv og biodiversitet.

”Vi opfordrer borgere, boligområder og alle andre grundejere, til at være med til at skabe mere natur. Hyldespjældet har som det første boligområde taget handsken op og besluttet at skabe 10 % mere natur”

Vi opfordrer borgere, boligområder og alle andre grundejere, til at være med til at skabe mere natur. Hyldespjældet har som det første boligområde taget handsken op og besluttet at skabe 10 % mere natur. ACA har afsat kr. 100.000 til arbejdet, og Friluftsrådet har bevilliget kr. 72.500.

I juni arrangerede vi en cykeltur rundt til 4 forskellige hønsegårde i byen med 7 meget hønseinteresserede deltagere, og på Dyregården lavede vi en ny Nem-haveforening. ”Nem” fordi Dyregården sørger for at bearbejde jorden i foråret, så den er mere eller mindre lige til at gå til. Oprindeligt ville vi lave 10 Nemhaver, men efterspørgslen var stor, så det endte med 25. Imidlertid viste det sig alligevel ikke at være så nemt for alle, så flere haver groede til med ukrudt - men vi prøver igen i 2017.

3. Bæredygtig kultur

Bæredygtighed kommer ikke af sig selv, for så havde Albertslund, Danmark og resten af verden for længst været bæredygtig. Bæredygtighed kan heller ikke købes. Bæredygtighed skal skabes og villes af mennesker! Det er det, den stræben, vilje og efterspørgsel efter at leve et bæredygtig liv, ACA understøtter og vil udvikle. Bæredygtighed er et fælles projekt. Det kan ikke skabes individuelt. Det skal skabes i et fællesskab af selvstændige individer – af mennesker der vil bæredygtighed.

Vores mål er, at bæredygtighed bliver den almindelige norm i hverdagslivet og den fremherskende politiske norm, og at det bliver nemmere og en fordel at stræbe efter bæredygtighed.

I Love Albertslund. "I Love Albertslund" lever i dag først og fremmest på Facebook, hvor vi har 2025 venner – en stigning på 366 i forhold til året før. Gennem året har vi både lagt serier og enkelt opslag op. I to omgange "genoptrykte" vi serier af nogle af de oprindelige "I Love Albertslund" plakater med hjerter. Vi lavede en serie med forskellige gode steder i

"I Love Albertslund" lever i dag først og fremmest på Facebook, hvor vi har 2025 venner"

Albertslund, hvor man kunne plukke æbler, pærer, valnødder, hyld, slåen, havtorn og meget andet. Og så slog vi 8 nye plakater op, med en genbrugscirkel, hvor albertslundere fortæller, hvorfor de gerne vil sortere og genbruge mere. Eksempler på enkelt opslag er opreklamering af Klimamarchen Gå-1-Træ, DN's affaldsindsamlingsdag, Nemhaverne, I Love Panamapapers figurerne, kæmpen på Bjerget, vores bytteteol, Byttemarkedet og "Pyt-knappen", der var vores nytårshilsen, som blev set af 32.000, liket af 575 og delt 164 gange.

I Love Albertslund

Torben Lorentzen
Lodager
2-delte beholdere

10 familier i Elmehusene var med i "Grønnere vaner"

Grønnere vaner. I Elmehusene afsluttede vi projekt "Grønnere vaner", hvor 10 familier over flere måneder afprøvede forskellige grønnere og svanemærkede produkter. Projektet viste, at selv vaner kan gøres grønnere. Vi planlægger at bruge konceptet, i andre boligområder, med forskellige målgrupper og med forskelligt indhold.

Delefællesskaber. Vi har fået et godt samarbejde med Røde Kors butikken. Stort set hver uge henter vi bøger, legetøj og nips, som vi kan bruge i vores egen byttelereol ved ACA. Og den er meget populær. Tingene forsvinder hurtigt, men mange kommer også med nye ting, og efter nytår, hvor vi havde taget reolen ind, fik vi glade tilkendegivelser over, at byttelereolen nu kom ud igen.

"Vi planlægger at bruge konceptet, i andre boligområder, med forskellige målgrupper og med forskelligt indhold."

Op til jul holdt vi byttemarkeder i Tranekæret, Kærmosen og Børnehuset Hyldespjældet.

"Vores håb er, at institutionerne tager konceptet til sig, og selv organiserer byttemarkeder – og ikke kun op under jul."

Forældrene var ikke så gode til selv at huske at tage ting med, men fra Røde Kors havde vi til gengæld mange ting, så børnene kunne begejstres alligevel. Vores håb er, at institutionerne tager konceptet til sig, og selv organiserer byttemarkeder – og ikke kun op til jul.

Vi udlåner fortsat vores el-cykel og vores el/batteridrevne haveredskaber. Og så inspirerede vi gymnasiet til at lave en byttelereol, fik afsat noget af deres gamle computerudstyr til reparationsværkstedet i Høje-Taastrup, og ikke mindst fik vi givet deres overskydende borde og stole nyt liv – de forsvandt samme dag på Genbrugsstationen.

Tagsagsfonden. I 2015 fik vi overdraget de resterende kr. 150.570,45 fra "Tagsagsfonden" – dvs. de midler der var tilbage fra den store aktion i 70'erne, hvor 2.100 gård- og række huse i Syd og Vest aktionerede for ikke at komme til at betale "for andres svigt og fejl". Det er med stor ydmyghed nu vores opgave at fordele og bevillige overskuddet fra fortidens fællesskab, til udviklingen og styrkelsen af nutidens og fremtidens fællesskaber. Ind til videre har vi bevilliget kr. 20.000 til kunstværket "Porten i Syd" til VA 4 Syd. Pga. de igangværende renoveringer har der ikke været overskud i boligområderne, til at tænke på at bruge midlerne, så pengene står fortsat trygt på en bankkonto hos os.

Andre projekter. I forbindelse med DN's nationale affaldsindsamlingsdag i april var der 10 indsamlinger i Albertslund. Vi lånte snappere ud til flere af dem - også til Lindevangen i Hedemarken, hvor børnene syntes, det var sjovt at samle affald. På skraldespandene i Kanalen opsatte vi skilte i form af I-love-Albertslund plakater med genbrugscirkler.

4. Generelt

Vores mål er, at der foregår Agendaarbejde i samtlige boligområder i perioden 2016-20, at vi hvert år samarbejder med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger, og at forbrugene falder. At udvikle netværk, samarbejder og engagement. At lave demonstrationsprojekter og informere. At fremme den nationale omstillingsproces i samarbejde med andre lokale Agenda Centre.

"For at komme rundt i hele byen er vores mål, at have konkrete samarbejder med samtlige 81 boligområder i løbet af de 5 år frem til 2020"

- **Nye 5-års mål og samarbejde med 54 boligområder.** I 2016 startede vi på en ny 5-års målsætningsperiode. I den forbindelse nydefinerede vi antallet af boligområder i byen, så også små boligområder og vejlaug med egen bestyrelse tæller som et boligområde. Dermed steg antallet af boligområder fra 56 til 81. For at komme rundt i hele byen er vores mål, at have konkrete samarbejder med samtlige 81 boligområder i løbet af de 5 år frem til 2020. Og hvert år vil vi have konkrete samarbejder med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger. I 2016 samarbejdede vi med 54 boligområder der repræsenterer 77 % af byens boliger.

De andre 5-års mål for perioden 2016-2020 er:

- Elforbruget pr. borger pr. år skal falde.
- 60 % af husholdningsaffaldet sorteres til genanvendelse i 2020.
- Vandforbruget pr. person pr. døgn er 95 liter i 2020.
- Der skal frem mod 2020 skabes 10 nye defællesskaber.
- Og i 2020 skal vi have mindst 500 medlemmer i vores Miljø- og affaldsnetværk.

ACA 20 år. Den 9. marts inviterede vi til ACA's 20 års fødselsdag. Vi holdt den på biblioteket, hvor der kom 100 gæster, der var med i en versus-quis om ACA. Der var taler af både borgmesteren og en række lokale projektmagere, der har været en del af ACAs 20-årige liv. Dagen blev krydret med en udstilling om vores bedrifter gennem de 20 år. Til lejligheden udgav vi også et nyt hæfte, med 20 gode råd til en grønnere livsstil. Da vi alle er forskellige og mere eller mindre grønne, blev det til 20 gode råd til både grønne nybegyndere, øvede og nørder – altså i alt 60 gode grønne råd.

100 gæster mødte frem til vores 20-års jubilæum

Indtægtsdækket virksomhed. Den nye affaldsordning har betydet en helt ekstraordinær konsulentvirksomhed for kommunen. Som Agenda Center stiller vi naturligvis op til beboermøder, debatter, processer og hjælper boligområderne med etablering af deres nye

affaldssystemer både inde og ude, helt uden beregning. Men kommer det til (myndigheds)opgaver, som den kommunale

”Erfaringerne fra opgaverne forankres i byen, i stedet for hos fremmede konsulenter, og så kan ACA udføre opgaverne langt billigere og med udgangspunkt i et meget større lokalt kendskab end fremmede konsulenter”

forvaltning ikke selv magter, og de derfor har brug for at få andre til at hjælpe med, så er det indtægtsdækket virksomhed, hvis det er os, der skal udføre det. Og det er en fordel for alle parter. Erfaringerne fra opgaverne forankres i byen, i stedet for hos fremmede konsulenter, og så kan ACA udføre opgaverne langt billigere og med udgangspunkt i et meget større lokalt kendskab end

fremmede konsulenter. Altså en win-win-win situation

hvor kommunen slipper billigere, erfaringerne bliver i byen og ACA kan opretholde en stab af 3 medarbejdere.

For 6. år i træk arrangerede vi også ”Grøn Dag” sammen med kommunen og Materialegården.

Nyhedsbreve og artikler. I 2016 udsendte vi 3 ”Nyt fra ACA”, og vi lavede 4 ”Nyt fra Brugergruppen”, som Arbejdsgruppen godkendte. Vi lavede 13 fortrykte artikler til beboerblade i boligområderne, og så har vi løbende leveret artikler med fotos til Albertslundposten, der valgte at bruge 26 af dem i den trykte avis, og flere på deres hjemmeside. Derudover har vi medvirket i en lang række journalistiske artikler, læserbreve og annoncer.

Hjemmeside og Facebook. www.agendacenter.dk opdateres hver uge med nye miljøhistorier fra Albertslund og ”Ugens Tanke”. I 2016 havde vi næsten 16.000 besøg på hjemmesiden. Det er 44 om dagen. Vores Facebookside har 323 venner (mod 240 ved årets start).

Albertslund Miljø- og affaldsnetværk. Man behøver ikke at være nørd for at være med i vores mailbaserede netværk. Man kan bare være interesseret i at være nogenlunde opdateret, f.eks. om hvad der sker i forhold til de nye affaldsordninger. For vi sender nemlig løbende informationer ud, som er vigtige for at være klædt på som bestyrelsesmedlem, når man bliver spurgt af beboerne om dette eller hint. Det er vanskeligt at opgøre, hvor mange vi egentlig udsender nyhedsmails til, da flere adresser er fælles adresser, som hele bestyrelser modtager, men antallet er stigende, og anslået er det mellem 350 og 400.

Vores egen Agendaplan. Vi synes, man skal feje for egen dør. Derfor laver vi hvert år en Agendaplan for vores eget kontor i Kanalens Kvarter 32. I den beskriver vi vores miljøprincipper, opgør vores grønne regnskab, laver status på sidste års handleplan og beslutter handleplanen for det kommende år. I 2016 havde vi bl.a. besluttet, at dyrke spiselige planter i vindueskarmene, lave en udstilling om indendørssortering, installere et nyt vandbesparende og urinsorterende toilet, lave plan for ekstra 10 % natur omkring ACA, dyrke hvidløg ude og montere en pantflaskeholder.

Netværket for Lokale Agenda 21 Centre. I ACA er vi sekretariat for Netværket af Lokale Agenda Centre. Desværre er tiderne trange for lokale centre, men ikke desto mindre er mange personer rundt om i landet engageret og interesseret i lokalt Agenda arbejde. Derfor er Netværket inde i en omstillingsproces, hvor vi i højere grad vil være et netværk for lokale aktører, og ikke kun Centre.

I marts 2016 arrangerede vi netværkets årsmøde. Vi afholdt det i Albertslund, og deltagerne blev præsenteret for GATE 21, Miljøstyrelsens ressource team, og miljø-, energi- og klimaordførere for Alternativet Christian Poll. Han gav sin vurdering af den aktuelle miljø- og klimapolitiske situation. Det førte efterfølgende til et møde på Christiansborg, hvor vi diskutere udbredelsen af Lokale Agenda Centre i flere kommuner, og opsamlingen af arbejdet med FN's 17 nye verdensmål på lokalt plan.

*Netværkets Årsmøde holdt vi i Gate 21
bl.a. med deltagelse af Christian Poll*

Kommunale projektgrupper og samarbejder. På de to årlige bus-introture for nye kommunale medarbejdere, har vi guidet rundt og fortalt om byen. Vi deltager i netværket for Natur & udeliv, har været med til møder i rådhusets miljøgruppe, deltager i kommunens råd til beskyttelse af grundvandet og arbejdet med udvikling af Hyldagergrunden. Vi er med i arbejdet om at formulere kommunens nye klimaplan, om Urban Farming og El-delebiler. Da kunstneren Thomas Damsbo skulle bruge lokale frivillige til at være med til at lave en Kæmpe-skulptur på Høgsbjerget i Kongsholmparken, forhørte vi os rundt i netværket - og flere stillede op.

Andre projekter. Vi gjorde, hvad vi kunne for at hjælpe arrangørerne af det nye initiativ "Bæredygtighed festival" med ansøgninger til myndighederne, og overbevise dem om, at få Festivalen forankret lokalt – med det var ikke nok. Festivalen blev desværre ikke noget tilløbsstykke. I vores bod om indendørs sortering og på vores to workshops om Affald / kredsløb og Den bæredygtige by fik vi dog nogle gode snakke.

Vi har deltaget i arbejdet med at udvikle VA's nye 5-årige målsætningsprogram. Vi har lånt vores mødelokale ud til foreninger, hjulpet med at fjerne ABC's for længst udtjente fotoudstilling i en af Kanalgadens tunneller, lavet rundvisning for medarbejdere i BO-VEST, deltaget i arbejdsgruppen, der arrangerer Miljøforum-møder i BO-VEST.

Vi lavede en rundvisning for en gruppe tyske boligfolk. Gav bestyrelsen i Høje-Taastrup Miljø og Energi Center indspark i deres strategiske debat om Centerets rolle i fremtiden, og holdt oplæg på det grønne råd i Ballerups visionsseminar.

I december iklædte ACA's medarbejdere sig traditionen tro nissehuer og delte gaver ud i A-centeret. Gaverne var to Led-julelys, for at sætte fokus på, at stearinlys æder ilten og udsender partikler. Det skader indeklimaet. Derfor denne opfordring til færre levende lys og flere Ledlys.

Igen i 2016 deltog ACA en enkelt dag i Folkemødet på Bornholm, var med til kommunens workshop hos COOP om urban farming, og havde 4 gymnasieelever forbi til en snak om grøn erhvervsudvikling i 2026. Vi købte en ny stor kopimaskine, så vi nu selv kan lave bedre foldere, hæfter og små plakater, vi passede vores gavl- og blomsterbede og de forskellige oplevelserne rundt om vores kontor, som det sig hør og bør, og så har vi naturligvis igen ydet personlig rådgivning til borgere, der kiggede ind, ringede eller mailede, og vi har solgt fuglekasser og en masse små solcelle-vippe-figurer.

"... har solgt fuglekasser og en masse små solcelle-vippe-figurer"

KØF er en selvstændig medlemsforening, med egen bestyrelse, der bor sammen med ACA i lokalerne i Kanalens Kvarter. De ansatte i ACA servicerer også KØF. Derfor kommer her en kort redegørelse for, hvad KØF lavede i 2016.

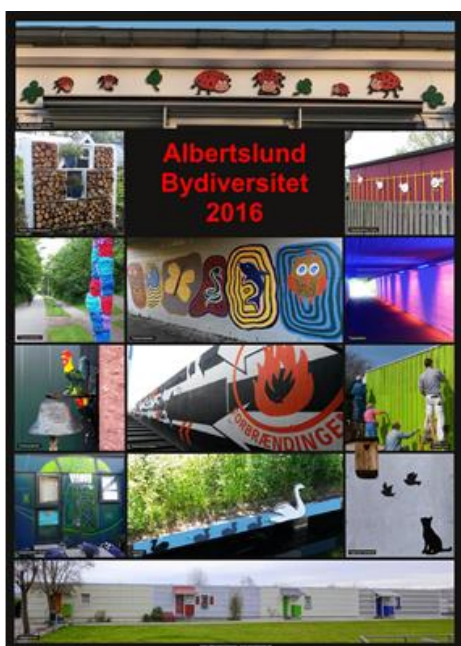

KØF satte flot lys på Kvicklygavlen

Som noget nyt lavede KØF plakaten "Albertlund Bydiversitet 2016". Plakaten viser 13 udsmykninger i byen fra det seneste år. I 2017 laves en ny plakat.

Efter at have udsmykket huse i 4 Syd, AB syd og Røde Vejmølleparken satte foreningen en aften lys på den store og kedelige Kvickly-gavl ud mod jernbanen. Det blev flot og skabte politisk interesse for at sætte permanent lys på gavlen. Endnu er der dog ikke kommet noget ud af det.

Bjørneklobekæmpelse. I Hyldagerparken har KØF nu bekæmpet bjørneklo manuelt uden gift på frivillig basis i 13 år – og det kan ses. Det kan det også i resten af Store Vejleådal, hvor foreningen bekæmper bjørneklo for kommunen.

Solceller til Afrika. Foreningen gav to solcellebevillinger i 2016. Den ene på kr. 25.000 til et nyt børnehjem på Kalangala øen i Lake Victoria i Uganda, og den andet på kr. 22.000 til flere små anlæg til såkaldte ”landbrugsgrupper” i Karagwe distriktet i Tanzania. I øvrigt blev der også samlet 400 par børnesko ind.

Årets Lyspunkt. For tiende gang uddelte KØF "Lyspunktprisen". Prisen gik i 2016 til Helene Eskildsen for hendes helt ekstraordinære indsats for det nye affaldssystem, på vej mod Kredsløbsbyen.

En meget overrasket Helene Eskildsen blev "Årets lyspunkt"

Endvidere foreslog KØF at omdøbe en plads (f.eks. den foran sundhedshuset) til "Borgmester Finn Aabergs plads". Et forslag der viste sig, at være politisk opbakning til – bare ikke lige på den plads... Foreningen deltog på "Grøn Dag", og arrangerede 4 meget forskellige cykelture hhv. til de nye store regnvandssøer på Vestegnen, "3 stier du ikke kender i Albertslund", byens gamle (bondegårds) træer og nye (spændende) træer, samt en tur til Sønder sø og Flyvestation Værløse. Og så satte foreningen lys på den store Klodemosaik på støjmuren ved jernbanen under COP 22 i Marakesh, for at minde om mosaikkens budskab: "Globale aftaler - eller flere kloder".

Hele KØF's beretning kan ses på www.agendacenter.dk

KØF har to pladser i ACA's bestyrelse. Valgt til pladserne er Knud Dahn (Herstedlund) og Mikkel Ellung Larsen (BO-VEST).

I Kongsholmparken fik ACA plantet Gå-1-Ton æbletræerne.....

... og i Hyldagerparken blev Nem-haverne etableret

Økonomi og medarbejdere

I ACA vil vi have en sund økonomi. Gæld og dårlig økonomi vil tvinge os til at flytte fokus fra vores formål: **Det Bæredygtige Albertslund**.

Derfor sætter vi ikke noget i gang, vi ikke økonomisk kan overskue, vi tilpasser altid vores udgifter til vores indtægter, og prioriterer at have en fornuftig egenkapital. Det betyder omvendt ikke, at vi puger penge sammen. Pengene skal jo netop ud og arbejde for omstillingen til bæredygtighed.

"I ACA vil vi have en sund økonomi. Gæld og dårlig økonomi vil tvinge os til at flytte fokus fra vores formål: Det Bæredygtige Albertslund"

I 2016 var vi 3 projektmedarbejdere. Det var Povl, Helene og Signe (sidstnævnte på 30 timer) Der til kom to timelønnede: Line (hjemmesideteknikker) og Tage (IT-support). I slutningen af året havde vi, i samarbejde med Albertslund kommune, også Marianne Kruse Kristiansen fra foreningen "Agent 21" inde over, for at hjælpe os med projekt "Alle skal med". Endvidere havde vi en 4 ugers virksomhedspraktikant.

ACA's indtægter kommer forskellige steder fra. Dels fra varme-, affald- og vandtaksterne, dels fra skattemidler, dels fra indtægtsdækket virksomhed og dels fra fondsmidler. Den indtægtsdækkede virksomhed udgjorde i 2016 kr. 386.000 eks. moms. I 2016 afsluttede vi to Miljøstyrelsesprojekter, og så fik vi en ny 3-årig bevilling fra Friluftsrådet på kr. 72.500 til projekt "10 % mere natur".

Økonomisk kom ACA ud af 2016 med et overskud på kr. 73.000. Vi havde ellers budgetteret med et underskud på kr. 116.000.

Dermed endte vores egenkapital den 31.12.2016 på kr. 777.000. Heraf er kr. 300.000 hensat som sikkerhed for indfrielse af forpligtigelser ved eventuel nedlæggelse, og kr. 100.000 til projekt "10 % mere natur". På grund af det ekstraordinære positive resultat i 2016 planlægger vi ekstraordinære aktiviteter i 2017. Således budgetterer vi i 2017 med et underskud på kr. 204.000. Det er bl.a.

"Det er bl.a. undervisning i affaldssortering og kredsløb i samtlige skoleklasser, ekskursioner til modtageanlæg, Ambassadør-kurser i forlængelse af projekt "Alle Skal Med", vandspareaktiviteter og "10 % mere natur"

undervisning i affaldssortering og kredsløb i samtlige skoleklasser, ekskursioner til modtageanlæg, Ambassadør-kurser i forlængelse af projekt "Alle Skal Med", vandspareaktiviteter og "10 % mere natur".

Har man et lokalt miljøprojekt, kan ACA søges om økonomisk støtte. For at være sikre på, at vi ikke kommer til at bevillige penge, vi har modtaget fra takster og skat, til projekter, som midler fra takster og skat ikke må støtte, opdeler vi efter aftale med Albertslund kommune og i samarbejde med vores statsautoriserede revisor vores egenkapital i midler, vi selv har tjent og midler, der stammer fra takster og skat. Ved udgangen af 2016 stammer hele egenkapitalen på kr. 777.000 fra midler vi selv har tjent.

Handleplan 2017

Agenda Centerets årlige Handleplan tager udgangspunkt i de tre grundvilkår for bæredygtighed: 1. *Vedvarende energi*, 2. *Kredsløb* og 3. *Bæredygtig kultur*. Endvidere har vi et fjerde *tværgående* indsatsområde.

I 2017 vil vi fortsat have særlig fokus på Kredsløbsbyen / det nye affaldssystem.

1. Den Vedvarende energiby. Målet er, at Albertslund bliver en Vedvarende energiby. **Derfor vil vi i 2017:** Lave mindst 20 energitjek med termografering, medvirke i fbm. renoveringer, bidrage til kommunens klimastrategi, energispareplan og omstillingen til lavtemperaturfjernvarme.

2. Kredsløbsbyen. Målet er, at Albertslund skal være en kredsløbsby, hvor både organiske og uorganiske materialer recirkuleres. **Derfor vil vi i 2017:** Hjælpe borgere og boligområder med sorteringen og få de nye affaldsordninger til at fungere optimalt, så kommunens mål om 50 % genanvendelse i 2018 kan nås. Have særlig fokus på biofraktionen, men også de andre nye fraktioner plast, metal og pap/karton. Fokus på indendørs sortering og indretning af køkkenskabe. Lave særlige affaldsforløb for skoleklasser. Fortsætte samarbejde med Drivhuset, organisere de frivillige og sikre åbningstiden. Udvikle projekt ”10 % mere natur i Albertslund” og gennemføre konkrete tiltag.

Fortsætte vandspareindsatsen frem mod 95 liter/per/døgn i 2020 (90 l i 2025) med hjemmebesøg, ”Godt gået”, årsafregning, kampagner og vandsparekonkurrencer mm. Indsats for færre kemikalier i kloakken. Formidling omkring vandkredsløb, klimasikring og de Våde Enge. Deltage omkring renoveringen af Kanalen, samt fortsætte indsatsen for at få algerne/tangen i Kanalen (og andre regnvandsbassiner) sendt til bioforgasning. Udvikle samarbejdet med HOFOR.

3. Bæredygtig kultur. Målet er, at bæredygtighed bliver den almindelige norm i hverdagslivet, og at det bliver nemmere og en fordel at stræbe efter bæredygtighed. **Derfor vil vi i 2017:** Fortsætte ”I Love Albertslund” kampagnen og synliggøre og understøtte lokale defællesskaber. Arrangere byttemarked på Birkelundgård, udlåne el-redskaber og radonmålere, lave byttemarkeder i daginstitutioner og vedligeholde vores bog- og småtingsbyttereol ved ACA. Bidrage til DN’s nationale affaldsdag og lave kampagne for Spis-Din-By. Administrere Nem-haverne ved Dyregården. Kampagne for økologisk mad, ”Grønnere vaner” og administrere/udlodde midlerne i Tagsagsfonden.

4. Tværgående. Målet er, at der foregår Agendaarbejde i samtlige boligområder i perioden 2016-20. **Derfor vil vi i 2017:** Samarbejde med et antal boligområder, der udgør mindst halvdelen af byens boliger. Fortsætte samarbejdet med Brugergruppen. Udvide Affalds- og Miljønetværket. Ugentligt opdatere vores hjemmeside, og lave artikler til beboerbladene og AP. Vedligeholde oplevelser omkring Agenda Centeret og skabe nye, herunder skabe mere natur omkring Centeret. Være sekretariat for Kulturøkologisk Forening, og for Netværket for Lokale Agenda 21 Centre; herunder arrangerer Årsmøde for Netværket. Udføre indtægtsdækket virksomhed og søge fondsmidler. Indgå i kommunale projektgrupper, lave ture for forvaltninger og introducere nye kommunale medarbejdere til Albertslund. Udarbejde vores egen agendaplan.

Handleplanen her giver et overblik om vores planlagte indsatser i 2017. På baggrund af den har vi udarbejdet en mere detaljeret Handleplan.

Bestyrelse og ansatte

Der er ni pladser i ACA's bestyrelse. De besættes af seks borgere og tre kommunale repræsentanter. Af de seks borgere vælges fire af Brugergruppen og to af KØF. De tre kommunale repræsentanter udpeges af Kommunalbestyrelsen.

Fra Brugergruppen:

Tove Jensen, Formand (VA 4 Syd).
Lars Bremer (AB Syd gård og række)
Rudi Tobisch (Godthåbsparken)
Birthe Yde Nielsen (Galgebakken)

Fra Kulturøkologisk Forening:

Mikkel Ellung Larsen (BO-VEST)
Knud Dahn (Herstedlund)

Udpeget af Kommunalbestyrelsen:

Leif Pedersen, Næstformand (Kommunalbestyrelsen)
Lars Gravgaard Hansen (Kommunalbestyrelsen)
Susanne Kremmer (Miljø- og Teknikforvaltningen)

Ansatte i Agenda Center Albertslund:

Povl Markussen	Centerleder
Helene Eskildsen	Medarbejder
Signe Haarh Landon	Medarbejder
Line Hvid Jacobsen	Hjemmesideteknikker
Tage Jensen	IT-support

markussen@agendacenter.dk
eskildsen@agendacenter.dk
landon@agendacenter.dk

Bestyrelsen den 2.3.2017

Kanalens Kvarter 32, 2620 Albertslund, tlf. 43 62 20 15

E-mail: albertslund@agendacenter.dk

www.agendacenter.dk

Facebook: Agenda Center Albertslund og I Love Albertslund